

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-422/20 – 1

Predmet C-422/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

8. rujna 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Oberlandesgericht Köln (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

28. kolovoza 2020.

Protivnik zahtjeva i žalitelj:

RK

Podnositeljica zahtjeva i druga stranka u žalbenom postupku:

CR

[omissis]

**OBERLANDESGERICHT KÖLN (VISOKI ZEMALJSKI SUD U KÖLNU,
NJEMAČKA)**

RJEŠENJE

u nasljednoj stvari

koja se odnosi na ostavinu njemačkog državljanina umrlog dana 9. ožujka 2017. s posljednjim uobičajenim boravištem u Manilvi, provincija Malaga, Španjolska, [omissis],

u kojoj sudjeluju:

1. CR, [omissis],

Podnositeljica zahtjeva i druga stranka u žalbenom postupku,

[*omissis*]

2. RK, [*omissis*],

Protivnik zahtjeva i žalitelj,

[*omissis*]

2. Zivilsenat des Oberlandesgerichts Köln (drugo vijeće građanskog odjela Visokog zemaljskog suda u Kölnu, Njemačka)

[*omissis*] **[orig. str. 2.]**

riješio je:

I.

[*omissis*]

II.

U svrhu tumačenja prava Unije, u skladu s člankom 267. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u inačici od 7. lipnja 2016. (SL C 202, str. 164.), Sudu Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud) upućuju se sljedeća prethodna pitanja:

1.

Je li za odbijanje nadležnosti suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak u skladu s člankom 7. točkom (a) Uredbe br. 650/2012 potrebno da se taj sud izričito proglasio nenadležnim ili može biti dovoljno i konkludentno proglašenje, ako iz njega tumačenjem proizlazi da se taj sud proglasio nenadležnim?

2.

Je li sud države članice, čija bi nadležnost trebala proizaći iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati postojanje uvjeta za donošenje odluke suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak u skladu s člankom 6. točkom (a) i člankom 7. točkom (a) Uredbe br. 650/2012? U kojem je opsegu odluka suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak obvezujuća? Osobito: **[orig. str. 3.]**

a)

Je li sud države članice, čija bi nadležnost trebala proizaći iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati je li umrli valjano izabrao pravo države članice u skladu s člankom 22. Uredbe br. 650/2012?

b)

Je li sud države članice, čija bi nadležnost trebala proizaći iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati je li stranka u postupku pred sudom pred kojim je prethodno pokrenut postupak postavila zahtjev za odbijanje nadležnosti u skladu s člankom 6. točkom (a) Uredbe br. 650/2012?

c)

Je li sud države članice, čija bi nadležnost trebala proizaći iz odbijanja nadležnosti suda druge države članice pred kojim je prethodno pokrenut postupak, ovlašten ispitati, je li sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak s pravom smatrao da su sudovi države članice izabranog prava u boljem položaju odlučivati o nasljeđivanju?

3.

Jesu li članak 6. točka (a) i članak 7. točka (a) Uredbe br. 650/2012, koji zahtijevaju izbor prava „u skladu s člankom 22.”, primjenjivi i ako umrli u oporuci nastaloj prije 17. kolovoza 2015. nije izričito ili konkludentno izabrao pravo, nego mjerodavno pravo primjenjivo na nasljeđivanje može proizaći samo iz članka 83. stavka 4. Uredbe br. 650/2012? [**orig. str. 4.**]

Obrazloženje:

I.

- 1 U prethodnom je postupku [*omissis*] podnositeljica zahtjeva, supruga umrlog, zahtjevom u obliku javnobilježničkog akta od 23. ožujka 2017. pred Amtsgerichtom Düren (Općinski sud u Dürenu) na temelju oporuke od 14. lipnja 1990. zatražila izdavanje potvrde o nasljeđivanju kojom se ona proglašava jedinom nasljednicom te Europske potvrde o nasljeđivanju [*omissis*]. Predana oporuka rukom je pisana na njemačkom jeziku i sadržava sljedeći tekst [*omissis*]:
- 2 „*Oporuka bračnih drugova*
[*omissis*]

*Ovom se oporukom
bračni drugovi [*omissis*]
međusobno imenuju jedinim nasljednikom.*

Tittling, 14.06.1990.

-Potpis suprug
-Potpis supruža-.”

- 3 Tadašnjem se zahtjevu usprotivio protivnik zahtjeva, brat umrlog; [omissis]
- 4 Rješenjem od 20. prosinca 2017. sudac Amtsgerichta Düren (Općinski sud u Dürenu) koji odlučuje u ostavinskom postupku smatrao je činjenice potrebne za izdavanje zatražene potvrde o nasljeđivanju utvrđenima [omissis] [orig. str. 5.]
- 5 Povodom žalbe protivnika zahtjeva, Senat (vijeće) je rješenjem od 4. srpnja 2018. [omissis] Amtsgericht Düren (Općinski sud u Dürenu) proglasio nenadležnim. [omissis]. U obrazloženju Senat (vijeće) je naveo sljedeće:
- 6 „[omissis] Amtsgericht (Općinski sud) se u skladu s člankom 15. Uredbe br. 650/2012 mora proglasiti nenadležnim jer u predmetnom postupku izdavanja potvrde o nasljeđivanju nema međunarodne nadležnosti njemačkih sudova nadležnih za ostavinske postupke. [omissis].
- 7 Međunarodna nadležnost njemačkih sudova nadležnih za ostavinske postupke ne može se temeljiti na članku 105. u vezi s člankom 343. stavcima 2. i 3. FamFG-a [Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Zakon o postupku u obiteljskim stvarima i o izberivoj sudskoj nadležnosti); u daljnjem tekstu: **FamFG**]. Odgovarajuća odredba koja se vezuje na mjesnu nadležnost nije u skladu s člankom 4. Uredbe br. 650/2012 jer se u toj uredbi uređena međunarodna nadležnost odnosi – i – na nacionalne potvrde o nasljeđivanju poput potvrde o nasljeđivanju prema njemačkom pravu.
- 8 U presudi Suda Europske unije od 21. lipnja 2018. 21.06.2018- C-20/17 koja je donesena nakon donošenja pobijane odluke Amtsgerichta (Općinski sud) [omissis] navedeno je:
- „Tumačenje članka 4. navedene uredbe, prema kojoj ta odredba određuje međunarodnu nadležnost sudova država članica u svezi s postupcima izdavanja nacionalnih potvrda o nasljeđivanju, usmjereno je, u interesu dobrog sudovanja u Uniji, na ostvarenje tog cilja, tako da ograničava rizik od paralelnih postupaka pred sudovima različitih država članica i proturječnosti do kojih bi zbog toga moglo doći. Međutim, ostvarenje ciljeva koji se žele postići Uredbom br. 650/2012 bilo bi ugroženo ako bi, u situaciji poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, odredbe poglavlja II. te uredbe, a posebno njezin članak 4., trebalo tumačiti na način da ne određuju međunarodnu nadležnost sudova država članica u vezi s postupcima izdavanja nacionalnih potvrda o nasljeđivanju.”
- 9 Odluka Suda donesena je u predmetu u kojem je bila riječ o međunarodnoj nadležnosti (Amtsgerichta Schöneberg) (Općinski sud u Schönebergu) u skladu s člankom 105. u vezi s člankom 343. stavkom 3. FamFG-a. Međutim, prema načelima koje je naveo Sud, članku 4. Uredbe br. 650/2012 protivi se i međunarodna nadležnost njemačkih sudova nadležnih za ostavinske postupke na temelju članka 105. u vezi s člankom 343. stavkom 2. FamFG-a. [omissis] Naime,

ta se odredba veže za posljednje uobičajeno boravište u tuzemstvu, dok članak 4. Uredbe br. 650/2012 kao temelj uzima uobičajeno boravište u trenutku smrti. Do opasnosti od paralelnih postupaka pred sudovima različitih država članica dolazi povezivanjem međunarodne nadležnosti s posljednjim uobičajenim **[orig. str. 6.]** boravištem u tuzemstvu isto kao i povezivanjem s uvjetima iz članka 343. stavka 3. FamFG-a.

- 10 Prema članku 4. Uredbe br. 650/2012, nadležnost za odlučivanje o nasljeđivanju u cijelosti imaju sudovi države članice u kojoj je umrli imao svoje uobičajeno boravište u trenutku smrti. Uzimajući u obzir podatke koje je iznijela podnositeljica zahtjeva, umrli svoje posljednje uobičajeno boravište nije imao u Njemačkoj nego u Španjolskoj. Naime, on je u Njemačkoj boravio samo još nekoliko tjedana 2015. godine u svrhu liječenja, a inače preostalo vrijeme u Španjolskoj, gdje su bračni drugovi imali nekretninu.”
- 11 Potom je podnositeljica zahtjeva ishodila rješenje Istražnog suda br. 3 u Esteponi (Španjolska) od 29. travnja 2019. *[omissis]*. U tom se rješenju, u njemačkom prijevodu, među ostalim, navodi:
- 12 „*[omissis]*
- Na zahtjev stranke koja je pokrenula postupak donosim rješenje da se odričem donošenja odluke u ovom postupku jer su sudovi države Njemačke u boljem položaju odlučivati o nasljeđivanju, uzimajući u obzir praktične okolnosti nasljeđivanja, poput uobičajenog boravišta dotične stranke u ovom predmetu i mjesta gdje se nalazi bitan dio ostavine.”*
- 13 Javnobilježničkim dopisom od 29. kolovoza 2019. podnositeljica zahtjeva je pred Amtsgerichtom Düren (Općinski sud u Dürenu), podnoseći zahtjev u obliku javnobilježničkog akta od 23. ožujka 2017., ponovno zatražila izdavanje potvrde o nasljeđivanju kojom se ona proglašava jedinim nasljednikom te Europske potvrde o nasljeđivanju *[omissis]*. Ta je stranka naknadno dostavila prethodno navedeno rješenje španjolskog suda. Tom se zahtjevu pak ponovno usprotivio protivnik zahtjeva.
- 14 U rješenju od 19. veljače 2020. Amtsgericht Düren (Općinski sud u Dürenu) *[omissis]* naveo je da je Amtsgericht Düren (Općinski sud u Dürenu) na temelju odluke španjolskog **[orig. str. 7.]** općinskog suda nadležan u skladu s člankom 6. točkom (a) Uredbe br. 650/2012. Protivnik zahtjeva protiv tog je rješenja podnio žalbu *[omissis]*.

II.

- 15 Uz prekid žalbenog postupka potrebno je, u skladu s člankom 267. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), pribaviti prethodnu odluku Suda Europske unije. Odluka o žalbi ovisi o odgovoru na prethodna pitanja koji niti je očit niti je već pojašnjen.

- 16 [omissis] U odnosu između Španjolske i Njemačke međunarodna se nadležnost sudova nadležnih za ostavinske postupke određuje u skladu s Uredbom br. 650/2012. Budući da je umrli svoje posljednje uobičajeno boravište prije smrti 9. ožujka 2017. imao u Španjolskoj, u skladu s člankom 4. Uredbe br. 650/2012 međunarodnu nadležnost za odlučivanje o nasljeđivanju u cijelosti imaju sudovi u Španjolskoj, a ne njemački sudovi nadležni za ostavinske postupke [omissis]. Time međunarodna nadležnost [omissis] njemačkog suda nadležnog za ostavinski postupak pred kojim je pokrenut postupak ovisi o tome je li u slučaju kasnije odluke španjolskog suda od 29. travnja 2019. donesene u predmetnoj nasljednoj stvari riječ o valjanom odbijanju nadležnosti u smislu članka 7. točke (a) u vezi s člankom 6. točkom (a) Uredbe br. 650/2012.
- 17 1. Članak 7. točka (a) Uredbe br. 650/2012 prema svojem tekstu u njemačkoj jezičnoj verziji „**[orig. str. 8.]** Sudovi države članice čije je pravo izabrao umrli u skladu s člankom 22. imaju nadležnost odlučivati o nasljeđivanju: ako je sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak odbio nadležnost u istom slučaju kao iz članka 6.;" pretpostavlja izbor prava u skladu s člankom 22. Uredbe br. 650/2012 kao i odbijanje nadležnosti suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak u toj istoj stvari. Španjolski istražni sud br. 3. u Esteponi nije se izričito proglasio nenadležnim. Štoviše, španjolski je sud u svojem rješenju od 29. travnja 2019. [omissis] riješio, „odreći se donošenja odluke u ovom postupku” ([omissis] „*abstenerme de conocer, ..., de las presentes actuaciones*” [omissis]). Stoga se postavlja pitanje, je li za zasnivanje međunarodne nadležnosti države članice u skladu s člankom 7. Uredbe br. 650/2012 potrebno da se sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak izričito (doslovno) proglasi nenadležnim, ili je dovoljno ako iz tumačenja odluke tog suda od strane suda pred kojim je nakon toga pokrenut postupak može proizaći da se sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak želio proglasiti nenadležnim.
- 18 2. Potom se postavlja pitanje, koja još prethodna pitanja sud države članice, čija bi nadležnost trebala proizaći iz članka 7. točke (a) Uredbe br. 650/2012, može ispitati u svojoj vlastitoj nadležnosti u pogledu odbijanja nadležnosti suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak ili postoji li, eventualno u kojem opsegu, obvezujući učinak odluke suda pred kojim je prethodno pokrenut postupak:
- 19 To se odnosi na pitanja, je li, kako to zahtijevaju članak 6. i članak 7. Uredbe br. 650/2012, umrli donio odluku o izboru prava u skladu s člankom 22. Uredbe br. 650/2012, je li pred sudom pred kojim je prethodno pokrenut postupak bio postavljen zahtjev stranke u postupku za odbijanje nadležnosti u skladu s člankom 6. točkom (a) Uredbe br. 650/2012 i je li sud pred kojim je prethodno pokrenut postupak s pravom smatrao da su sudovi države članice izabranog prava u boljem položaju odlučivati o nasljeđu (članak 6. točka (a) Uredbe br. 650/2012). **[orig. str. 9.]**
- 20 3. Zatim se postavlja pitanje, jesu li članak 6. točka (a) i članak 7. točka (a) Uredbe br. 650/2012 neovisno o formulaciji primjenjivi i ako ne postoji nikakav izričiti ili konkludentan izbor prava umrloga (članak 22. Uredbe br. 650/2012,

odnosno članak 83. stavak 2. Uredbe br. 650/2012), nego primjenjivo pravo države članice može proizaći iz članka 83. stavka 4. Uredbe br. 650/2012.

[*omissis*]

RADNI DOKUMENT